

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

INNOVATIVE LEADERSHIP DEVELOPMENT FOR SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF KAMPHENGPHET
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

Received: June 15, 2024

Revised: November 10, 2024

Accepted: November 17, 2024

มนต์ธิชา ฉัตรอักษรานนท์^{1*} จารุณันท์ ขวัญแน่น²

Monthicha Chat-aksaranon^{1*} Jarunan Khwannan²

¹นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ประเทศไทย

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ประเทศไทย

¹Student, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Kamphaengphet Rajabhat University

²Asst. Prof., Dr., Department of Educational Administration, Faculty of Education, Kamphaengphet Rajabhat University

* Corresponding author, E-mail: jujee.phet@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 5) ประเมินแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 123 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t (t-test Independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ด้านมิตรภาพของการทำงานร่วมกัน ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านบริหารความเสี่ยง ด้านบรรยากาศในองค์กร ด้านกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม ด้านบุคลิกภาพด้านผู้นำ ด้านผู้นำการใช้เทคโนโลยีและด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและด้านที่มากที่สุด คือ บรรยากาศในองค์กร 3) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาได้แก่วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม กลยุทธ์เชิงนวัตกรรม และผู้นำการใช้เทคโนโลยี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 5)

ความเป็นไปได้ของแนวทางมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสมของแนวทางมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the components for Innovative leadership of educational institution administrators 2) study the innovative leadership exhibited of school administrators. 3) compare the innovative leadership of school administrators. 4) find guidelines for development of innovative leadership of school administrators. 5) Evaluation of guidelines for developing innovative leadership among school administrators. The sample consisted of 123 educational institution administrators under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2 and the research instruments consisted of interviews 17 experts and questionnaires. The statistics used in the research were content analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA). The results showed that 1) Innovative leadership of educational institution administrators consisted of ten components: innovative vision, friendship at work, change agent, creativity, risk management, organizational climate, innovative strategic, innovative personality, information technology and having morality Ethical and verifiable. 2) The overall level of innovative leadership of school administrators was found to be at a high level, with the highest level observed in the organizational climate. 3) The comparative innovative leadership of school administrators. Categorized by experience in educational institution administration that innovative vision, innovative strategic and information technology was significant difference at the .05 level. 4) The approaches for developing innovative leadership of school administrators under Kamphaeng Phet Primary Education Service Area Office 2 was found to be at a high level. and 5) The feasibility of approaches to develop innovative leadership among school administrators was at the best level and the appropriateness assessment of approaches to develop innovative leadership among school administrators was found to be at a high level.

Keywords: Innovative Leadership Development, School Administrators, Kamphengphet Primary Education ServiceArea Office 2

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศเรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ 2567 ในด้านที่ 6 การพัฒนาระบบราชการและการบริหารภาครัฐยุคดิจิทัล ข้อที่ 1 การขับเคลื่อนการพัฒนาพระราชกรณียกิจด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกในการดำเนินงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพระราชกรณียกิจด้วยนวัตกรรมและนำเทคโนโลยีมาใช้และส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษาโดยการพัฒนาความพร้อมด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นความแปลกใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 2 และยุทธศาสตร์ที่ 3 ดังนั้นนวัตกรรมจึงเป็นเครื่องมือที่จะผลักดันให้การปฏิบัติงานไปสู่ความสำเร็จอย่างเป็นที่ประจักษ์ โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาหรือเป็นผู้นำครูในการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเริ่มต้นที่ตัวเองก่อน ต้องกล้าคิดแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ ใส่ใจรายละเอียดของเหตุการณ์รอบตัว วิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างเฉียบแหลม พัฒนาตนให้เกิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงมีความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบตรงตามแบบแผนอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้นวัตกรรมได้อย่างมีคุณภาพแม้จะต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อสร้างแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในฐานะผู้นำยุคใหม่ซึ่งต้องเป็นผู้นำในด้านนวัตกรรมและมีความเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมในการบริหารจัดการในยุคของเทคโนโลยี การสร้างความได้เปรียบและก้าวข้ามผ่านโลกของการแข่งขันสู่ด้วยความมั่นคงของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน (แพรวภา พจนารถ, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ให้ความสำคัญต่อการใช้นวัตกรรมในการบริหารงานได้มีการกำหนดเป้าหมายไว้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการบริหารงานเชิงบูรณาการเป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ ใช้ข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนาในการขับเคลื่อนคุณภาพกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลอย่างเป็นระบบแต่ผลการสำรวจข้อมูลพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ยังขาดการส่งเสริม สนับสนุนและการผลักดันให้ใช้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและมีความตื่นตัวเรื่องของการปรับตนเองให้เกิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อเป็นผู้นำให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยการใช้นวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบันนี้

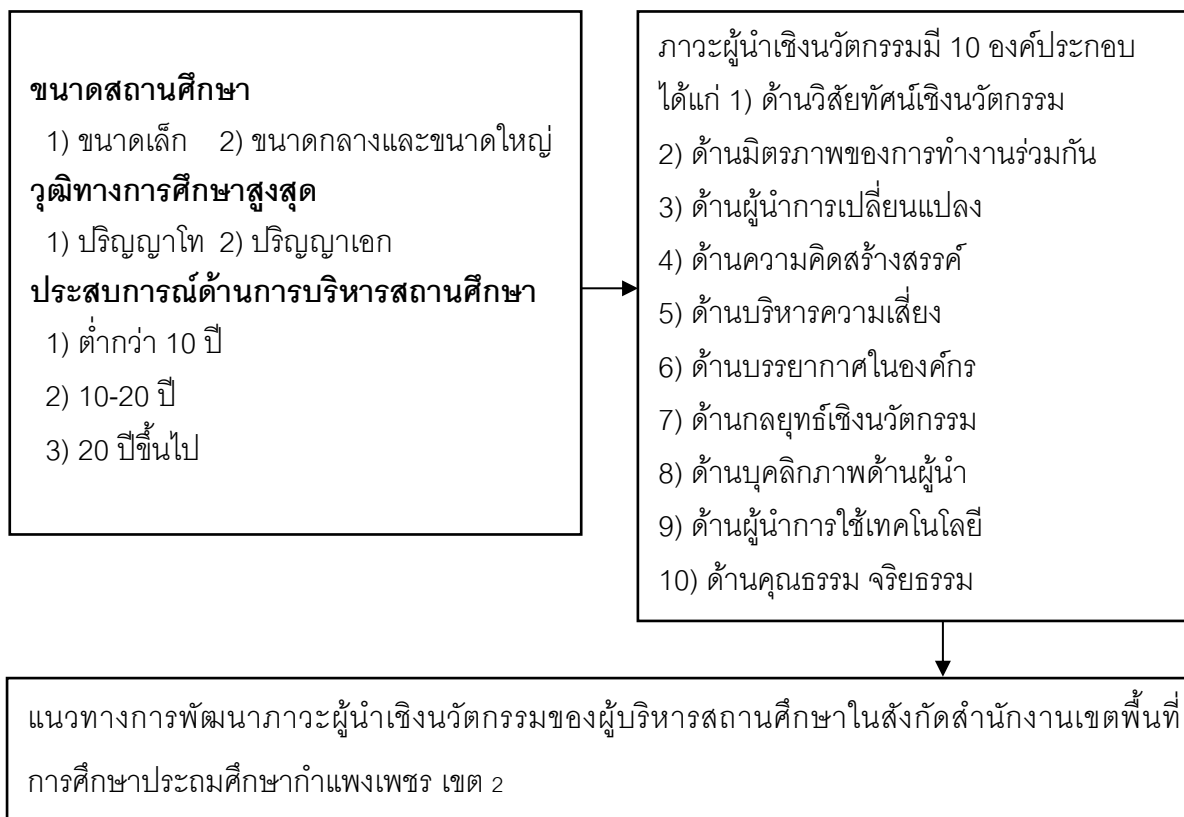
จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา วุฒิการศึกษาสูงสุดและประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองและสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นโดยการใช้นวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นที่ประจักษ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วุฒิทางการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2
5. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน มากำหนดเป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามาสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) โดยพิจารณาจากการได้รับรางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นหรือผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยมด้านการใช้นวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษาหรือการจัดการสถานศึกษา (Best Practice) หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา 5 ปีขึ้นไป

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) มิตรภาพของการทำงานร่วมกัน 3) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) ความคิดสร้างสรรค์ 5) บริหารความเสี่ยง 6) บรรยากาศในองค์กร 7) กลยุทธ์เชิงนวัตกรรม 8) บุคลิกภาพด้านผู้นำ 9) ผู้นำการใช้เทคโนโลยี และ 10) คุณธรรม จริยธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำมาเป็นกรอบของการสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งข้อคำถามมีค่า IOC 0.80 ขึ้นไป แล้วจึงจัดทำแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรถึงผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาผ่านช่องทางโทรศัพท์ และด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสังเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา 17 คน และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาภาวะผู้นำและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 123 คน กำหนดตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Check List) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วุฒิทางการศึกษาสูงสุดและประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์ เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป

3. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาต่างสังกัด จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.904

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำเรื่องขออนุญาตเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำนวน 123 คน โดยสามารถเก็บคืนได้ทั้งหมดจำนวน 123 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ
2. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t – test) แบบ Independent ในการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่จำแนกตามขนาดสถานศึกษา วุฒิการศึกษาสูงสุดและใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้านประสพการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การหาแนวทางและประเมินแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ประชากร

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน มีคุณสมบัติดังนี้ 1) ได้รับรางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นด้านการใช้นวัตกรรมบริหารสถานศึกษา 2) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และ 3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา 5 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านที่มีระดับความคิดเห็นต่ำที่สุด มาร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม
2. นำข้อคำถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาความถูกต้องชัดเจนในข้อคำถามแล้วจึงนำไปเก็บข้อมูล
3. ร่างแบบประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำเรื่องขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองและแบบออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ การจัดลำดับ และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) มิตรภาพของการทำงานร่วมกัน 3) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) ความคิดสร้างสรรค์ 5) บริหารความเสี่ยง 6) บรรยากาศในองค์กร 7) กลยุทธ์เชิงนวัตกรรม 8) บุคลิกภาพด้านผู้นำ 9) ผู้นำการใช้เทคโนโลยี และ 10) คุณธรรม จริยธรรม

2. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	4.37	0.19	มาก
2	มิตรภาพของการทำงานร่วมกัน	4.48	0.15	มาก
3	ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.54	0.25	มากที่สุด
4	ความคิดสร้างสรรค์	4.51	0.21	มากที่สุด
5	บริหารความเสี่ยง	4.54	0.21	มากที่สุด
6	บรรยากาศในองค์กร	4.55	0.25	มากที่สุด
7	กลยุทธ์เชิงนวัตกรรม	4.52	0.29	มากที่สุด
8	บุคลิกภาพด้านผู้นำ	4.52	0.26	มากที่สุด
9	ผู้นำการใช้เทคโนโลยี	4.36	0.36	มาก
10	คุณธรรม จริยธรรม	4.53	0.29	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.49	0.13	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บรรยากาศในองค์กร รองลงมา คือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้นำการใช้เทคโนโลยี

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
วุฒิทางการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา ดังตารางที่ 2 - 4

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาด
สถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2	ขนาดสถานศึกษา				t	Sig.	Sig (2-tailed)
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลางและ ขนาดใหญ่				
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
1. วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	4.36	0.19	4.36	0.20	-.075	.735	.941
2. มิตรภาพของการทำงานร่วมกัน	4.49	0.15	4.46	0.15	.900	.385	.370
3. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.50	0.21	4.49	0.21	.414	.814	.680
4. ความคิดสร้างสรรค์	4.50	0.21	4.49	0.21	.414	.814	.680
5. บริหารความเสี่ยง	4.55	0.24	4.55	0.26	-.110	.628	.913
6. บรรยากาคนองค์กร	4.56	0.23	4.53	0.27	.536	.449	.593
7. กลยุทธ์เชิงนวัตกรรม	4.54	0.28	4.53	0.30	.219	.621	.827
8. บุคลิกภาพด้านผู้นำ	4.53	0.27	4.52	0.26	.223	.816	.824
9. ผู้นำการใช้เทคโนโลยี	4.53	0.25	4.52	0.25	.272	.737	.786
10. คุณธรรม จริยธรรม	4.33	0.37	4.43	0.33	-1.510	.240	.134
รวม	4.48	0.24	4.49	0.24	0.12	0.62	0.67

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า
สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่า
สถานศึกษาขนาดเล็ก แต่โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2	ขนาดสถานศึกษา				t	Sig.	Sig (2-tailed)
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลางและ ขนาดใหญ่				
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
1. วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	4.36	0.20	4.36	0.10	.095	.021	.925
2. มิตรภาพของการทำงานร่วมกัน	4.48	0.15	4.41	0.15	1.435	.659	.154
3. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.49	0.20	4.50	0.19	-.056	.362	.956
4. ความคิดสร้างสรรค์	4.49	0.21	4.50	0.19	-.056	.362	.956
5. บริหารความเสี่ยง	4.55	0.24	4.48	0.23	1.051	.602	.295
6. บรรยากาศในองค์กร	4.54	0.25	4.57	0.22	-.340	.571	.734
7. กลยุทธ์เชิงนวัตกรรม	4.54	0.28	4.45	0.29	1.072	.776	.286
8. บุคลิกภาพด้านผู้นำ	4.52	0.27	4.55	0.23	-.367	.193	.715
9. ผู้นำการใช้เทคโนโลยี	4.52	0.25	4.59	0.18	-.938	.325	.350
10. คุณธรรม จริยธรรม	4.37	0.35	4.33	0.43	.309	.297	.758
รวม	4.48	0.24	4.48	0.22	0.22	0.46	0.61

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมแตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.828	2	.414	13.358	.000*
	ภายในกลุ่ม	3.717	120	.031		
	รวม	4.545	122			
2. มิตรภาพของการทำงาน ร่วมกัน	ระหว่างกลุ่ม	.078	2	.039	1.732	.181
	ภายในกลุ่ม	2.716	120	.023		
	รวม	2.795	122			
3. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	ระหว่างกลุ่ม	.002	2	.001	.021	.980
	ภายในกลุ่ม	5.216	120	.043		
	รวม	5.218	122			
4. ความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	.002	2	.001	.021	.980
	ภายในกลุ่ม	5.216	120	.043		
	รวม	5.218	122			
5. บริหารความเสี่ยง	ระหว่างกลุ่ม	.051	2	.025	.416	.661
	ภายในกลุ่ม	7.325	120	.061		
	รวม	7.376	122			
6. บรรยากาศในองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	.122	2	.061	1.002	.370
	ภายในกลุ่ม	7.307	120	.061		
	รวม	7.429	122			
7. กลยุทธ์เชิงนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.320	2	.660	8.918	.000*
	ภายในกลุ่ม	8.880	120	.074		
	รวม	10.200	122			
8. บุคลิกภาพด้านผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	.131	2	.065	.935	.396
	ภายในกลุ่ม	8.399	120	.070		
	รวม	8.530	122			
9. ผู้นำการใช้เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	.383	2	.191	3.201	.044*
	ภายในกลุ่ม	7.174	120	.060		
	รวม	7.557	122			

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
10. คุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.572	2	.286	2.275	.107
	ภายในกลุ่ม	15.085	120	.126		
	รวม	15.657	122			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา โดยมีข้อค้นพบว่ามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม กลยุทธ์เชิงนวัตกรรม และผู้นำการใช้เทคโนโลยี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จากประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นที่น้อยที่สุด ทั้ง 10 องค์ประกอบ ได้ดังนี้

1) ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารมีการวางแผนการสร้างนวัตกรรมภายในสถานศึกษา และมีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้มีความก้าวทันต่อเหตุการณ์ในยุคปัจจุบันร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการเตรียมความพร้อมให้ครูสร้างผลงานหรือสร้างนวัตกรรมโดยสร้างแรงบันดาลใจจากการศึกษาหรือดูงานของโรงเรียนต้นแบบแล้วนำเสนอสรุปร่วมกัน 2) ด้านมิตรภาพของการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารมีทีมงานที่เข้มแข็งจึงจะสามารถสร้างนวัตกรรมการศึกษาไทยและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความจริงใจความปรารถนาดีต่อกันจึงจะนำไปทำให้ทุกคนทำงานได้อย่างมีความสุข 3) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีวินัยในตนเองและมีความมุ่งมั่นในการสร้างนวัตกรรมได้ 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารมีความคิดเชิงบวกยืดหยุ่นกล้าคิดนอกกรอบเพื่อสร้างนวัตกรรมมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาและบริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 5) ด้านบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารมีการประเมินความเสี่ยงในการสร้างนวัตกรรม ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของครูและจัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ทุกคนกล้าเผชิญกับปัญหาและหาทางแก้ไขร่วมกันโดยไม่ทิ้งให้เป็นภาระของใครแต่เป็นการรับผิดชอบร่วมกัน 6) ด้านบรรยากาศในองค์กร ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนใช้นวัตกรรม คอยอำนวยความสะดวกในการสร้างนวัตกรรมให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีการสร้างบรรยากาศที่น่าอยู่ทำงานเสริมแรงโดยการมอบรางวัลหรือมีคำชมเชยส่งเสริมให้ทุกคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับผู้ที่ประสบความสำเร็จและสนับสนุนให้ผู้ประสบความสำเร็จสามารถนำเทคนิคความรู้มาแลกเปลี่ยนหรือสอนแนวทางให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงานได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติงานอย่างมีความสุข 7) ด้านกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารเป็นผู้ที่รอบรู้ทันเหตุการณ์เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์เด็ดที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์นำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาที่ทำให้เกิดผลงานที่ดีเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างเกณฑ์

หรือวิธีการวัดผลนวัตกรรมร่วมกับครูและวางระบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานแต่ละคน พร้อมสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานสู่สังคมการเรียนรู้ 8) ด้านบุคลิกภาพด้านผู้นำ ผู้บริหารเปิดใจในการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี ยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่นได้ มองความผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้เป็นประสบการณ์การแก้ไขปัญหา เพื่อนำมาปรับเป็นเทคนิคการทำงานร่วมกัน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบุคลิกภาพทางกายดีวาจาดีย่อมได้รับความเคารพนับถือจากครูและบุคลากรทางการศึกษารวมถึงบุคคลภายนอกด้วย 9) ด้านผู้นำการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้โดยมีการสำรวจความพร้อมของบุคลากรและอุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกและแก้ปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา และมีการจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถเข้าถึงการใช้งานในด้านเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึงทุกคน และ 10) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ซื่อสัตย์ พร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น มีหลักธรรมในการบริหารงาน และเป็นต้นแบบที่ดีให้กับครูและบุคลากร โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจหรือการเสนอแนะแนวทางอย่างเป็นกลาง

5. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารจากความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีการวางแผนการสร้างนวัตกรรมภายในสถานศึกษาปรับเปลี่ยนนิสัยทัศน์ให้ทันต่อสถานการณ์เตรียมความพร้อมให้ครูมีการสร้างนวัตกรรม	4.47	0.62	มาก	4.35	0.49	มาก
2. ผู้บริหารนำพาแบบอย่างที่ดีของการมีมิตรภาพการทำงานร่วมกันในองค์กร ส่งเสริมให้ครูมีความจริงใจและปรารถนาดีต่อกัน	4.65	0.49	มากที่สุด	4.18	0.27	มาก
3. ผู้บริหารเป็นผู้นำให้ทุกคนเกิดความมั่นใจในความสำเร็จ มีความมุ่งมั่นในการสร้างนวัตกรรมและเป็นผู้นำสร้างนวัตกรรมด้วยตนเองสามารถให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพึงพาได้	4.65	0.61	มากที่สุด	4.18	0.64	มาก
4. ผู้บริหารมีความคิดเชิงบวกในการสร้างผลงานนวัตกรรม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและเป็นผู้ดำเนินการเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์	4.53	0.62	มากที่สุด	4.59	0.51	มากที่สุด

แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรม	ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
5. ผู้บริหารประเมินความเสี่ยงในการสร้าง นวัตกรรม ติดตามพร้อมตรวจสอบการดำเนินงาน ของครูและจัดทำคู่มือบริหารความเสี่ยง	4.53	0.51	มากที่สุด	4.47	0.62	มาก
6. ผู้บริหารอำนวยความสะดวกในการสร้าง นวัตกรรมให้แก่ครู มีการสร้างบรรยากาศที่น่าอยู่ เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติงานอย่างมีความสุข	4.65	0.49	มากที่สุด	4.18	0.39	มาก
7. ผู้บริหารรอบรู้ทันการณ์เพื่อนำไปสู่การกำหนด กลยุทธ์ที่ดีที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์นำมาใช้ใน การบริหารสถานศึกษาที่ทำให้เกิดผลงานที่ดีเป็น ที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับ	4.65	0.49	มากที่สุด	4.18	0.64	มาก
8. ผู้บริหารเปิดใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี ยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่นได้ มองความผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้เป็นประสบการณ์ การแก้ไขปัญหาทางออก	4.71	0.47	มากที่สุด	4.41	0.62	มาก
9. ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำข้อมูล ของสถานศึกษา และจัดอบรมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.65	0.49	มากที่สุด	4.47	0.62	มาก
10. ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซื่อสัตย์ มีหลักธรรมในการบริหารงาน และเป็นต้นแบบที่ดี ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจหรือการเสนอแนะแนวทาง อย่างเป็นกลาง	4.53	0.72	มากที่สุด	4.00	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย	4.60	0.55	มากที่สุด	4.30	0.55	มาก

จากตาราง 5 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่าความเป็นไปได้ของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) ด้านมิตรภาพของการทำงานร่วมกัน 3) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 5) ด้านบริหารความเสี่ยง 6) ด้านบรรยากาศในองค์กร 7) ด้านกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม 8) ด้านบุคลิกภาพด้านผู้นำ 9) ด้านผู้นำการใช้เทคโนโลยี และ 10) ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการใช้นวัตกรรมและเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องเป็นผู้นำให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมเป็นเครื่องมือทั้งด้านการบริหารจัดการในชั้นเรียนในการทำงานและการบริหารสถานศึกษาที่ต้องมีการแข่งขันสูงในยุคปัจจุบันนี้เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามแบบแผนและมีระบบบริหารจัดการที่ดีจึงต้องสร้างนวัตกรรมขึ้นมาเป็นที่ประจักษ์ซึ่งสอดคล้องกับประทีปไชยเมือง (2565) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ 3) มีความกล้าเสี่ยง 4) การทำงานเป็นทีม 5) มีบุคลิกภาพ 6) การแสดงบทบาทหน้าที่ และ 7) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้ให้ความสำคัญถึงบรรยากาศในองค์กร คอยอำนวยความสะดวกและเน้นให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขไม่ตึงเครียดจึงจะนำไปให้เกิดการสร้างนวัตกรรมได้อย่างมีคุณภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บรรยากาศในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับจิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งโดยรวมและรายด้าน และสอดคล้องกับปาริฉัตร นวนทอง (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่าตามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้นำการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากบริบทของสถานศึกษามีความแตกต่างกันทั้งด้านบุคคลด้านงบประมาณจึงมีข้อจำกัดในการบริหารสถานศึกษา ไม่สามารถส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาได้เต็มที่จึงเป็นปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องแก้ไขร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามา

ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับฉันทานุกรณฯ (2565) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอสว่างแดนดิน เขต 2 พบว่า การจำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน การจำแนกตามวุฒิทางการศึกษาสูงสุด โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ 1 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีกระบวนการคิดหรือสามารถสร้างนวัตกรรมได้ด้วยตนเอง และการจำแนกตามประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา มีความแตกต่างกันของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ด้านกลยุทธ์เชิงนวัตกรรมและด้านผู้นำการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานที่มาก จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถทำงานได้หลากหลายรูปแบบ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานได้มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานที่น้อย การมีประสบการณ์ที่มากขึ้นก่อให้เกิดประสบการณ์ที่หลากหลายตามการรับรู้ของปัจเจกบุคคลที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิมลพรรณ ช่างคิด (2560) ได้ศึกษาเรื่องเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงใต้ จำแนกตามประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

4. การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เพราะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวสามารถเป็นแนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษานำไปปฏิบัติใช้ได้จริงมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังเป็นการแก้ปัญหาที่ตรงจุดชัดเจนที่สุดที่จะนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้จริง ดังนั้นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นจึงมีความเหมาะสมที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านการสร้างนวัตกรรม เป็นเครื่องมือนำทางหรือใช้เป็นแบบแผนการปฏิบัติงานในองค์กรที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะขององค์กรให้มีความโดดเด่นในยุคของการแข่งขัน เพื่อนำพาให้องค์กรพัฒนาอย่างมีคุณภาพแบบต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับแพรวพรรณ เปรมลาภ (2565) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่าแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรนำแนวทางดังกล่าวไปปรับใช้ตามความเหมาะสมของบริบท เพื่อพัฒนาทักษะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพโดยการใช้นวัตกรรมเป็นเครื่องมือการบริหารสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบรรยากาศในองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะองค์กรที่เป็นสุขย่อมมีความก้าวหน้าและด้านเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างจุดแข็งด้านการใช้เทคโนโลยีขึ้นมารวมถึงมีการจัดอบรมแลกเปลี่ยนเทคนิคการใช้เทคโนโลยีภายในองค์กร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเฉพาะด้านโดยตรง

2.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายให้ผู้บริหารสร้างนวัตกรรมในการบริหารงาน เพื่อให้ดำเนินอย่างเป็นระบบและเป็นที่ยอมรับโดยการใช้นวัตกรรม

2.4 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเผยแพร่แนวความคิดการบริหารที่เป็นเลิศของผู้บริหารเพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิคการบริหารงานอย่างต่อเนื่องและควรจัดตั้งเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มั่นคงให้เป็นเอกลักษณ์ที่ยั่งยืนด้วยวิธีผู้บริหารยุคใหม่

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). นโยบายและจุดเน้นของศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

<https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-fiscal-year-2024>.

จีราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

ณัฐฐนิชา หามนตรี. (2565). แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

- ประทีป ไชยเมือง. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(2):120-137.
- ปาริฉัตร นวนทอง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. *การประชุมหาดีใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ*. 13(1), 1438-1441.
- แพรวลฎา พจนารถ. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กรในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 22(1): 241-257.
- แพรวพรรณ เปรมลาภ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2. (*การค้นคว้าอิสระหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา*). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- วิมลพรรณ ช่างคิด. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาเครือข่ายที่ 42 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร. (*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.